

Zô mor een baggeraer? Dêel 3

(Vervolleg van 'n relaos van Daon Groeneveld uit 1987)

Vleede keer hê me kenne leze over die lange en gevaerlijke raais naer Malmö met die logger. 'n Hêel stallechie baggeraers was al meer dan 14 daege zwaer zêêziek gewist en die wouwe niks liever as dat hullies schip op 'n mijn zou vaere en dà ze zô uit d'r lije verlost zouwe worre. Sommiges han d'r aage al 'n week nie meer an dek vertônd, zô ziek wazze ze. Ze wazze te beroerd om nog uit d'r kooi te kanne komme en han temet aalle hoop opgegeve toe me uitaindelijk, mè weke vertraoging, tò nog met d'n hêle ploeg in Malmö aankwamme. Jammergenogt aaisten 't waarek daer tò nog drie staarefgevallen. D'r brak 'n hêle zwaere griep-epedemie uit, waerdeur d'r veul slachtoffers viele. Drie man van de ploeg wazzen t'r 't slechste aan toe. Ze belandde in 't ziekehuis en zijn daer helaos aalle drie overleeje.

Jaere laeter

Naest dat verdriet wazze d'r gelukkig ok nog leuke faaite te melde. Aoichie Stam die kreeg daer veking mè z'n Zweedse Irremao en is t'r laeter ok mee getrouwd. In 1919 trouwde Daon zelf met Arjaontjie Dubbeldam uit Haareveld en gong nog voor êen torrentjie trug naer Zwede. Daernaer wier d'r naer waarek dichterbij huis gezocht en gevonge bij van Haofte uit Den Haag. Mor ja, je weet hoe of dat gaot, 't bloed kruipt waer 't nie gaon kan en toe Gijs Kolders 'n kapitaain voor 'n sleebôtje in Pole vroeg, toe was 't gaauw beslist. Saome mè Jan van der Vlies gong die d'r hene, aallebaai in 'n andere wacht met 'n Poolse bemanning. Toe ze voor de beurt kwamme, nam Jan z'n Poolse vriendinnechie mee en is daer in Slierecht mee getrouwd. Jaere laeter, toe Daon al gepensjoneerd was, kwam die die vrouw bij z'n aage in Parrekzicht weer tege.

Bommerdement

De crisistijd brak aan en sloog, net as bij bekant iederêen, ok bij de Groenevelde toe en laaide tot langdurige waarekelôshaaid. In de waarekverschaffing mosse ze met 'n schop kipkarrechies mè zand laoje voor d'n aanleg van de Rijksweg. De vissoep van Colijn kwam ok bij hullies op 't menu. D'r wiere twêe zeuns gebore en met 't bietjie steun wà ze krege was 't echt gêen vetpot, belnêent, 't was aaremoei geblaeze mè twêe kaander in de groei. Êen van die zeuns is tijdes de grôte razziao op 16 maai 1944 opgepakt en weggevoerd naer Duitsland. Hij is nooit meer truggekome en ze hen d'r niks meer van vernome, d'n andere zeun is aaltijd op Slierecht blijve weune. In de Twêede Wereldoorlog wier d'r gebaggerd in de buurt van de merinehaove van Hamburreg, saome mè Bas Struik. Geregeld gierde de sirenes: "Luchtalaarem!" Met de sleebôt voere ze dan zô gaauw azze ze konne naer de wal en doke de schuilkelders in. Bij êen van die luchtaanvalle sloog d'r een vliegtuigbom vlakbij deur 'n bankgebouw hene, mor de meule hà gelukkig gêen schaej. Die luchtaanvalle was iets verschrikkelijks, hore en zien vergong ie. As bêeste krope me overaal in of onder om dekking te zoeken, azze me die schuilkelders nie meer op tijd konne beraaike. Je waonde je aage in de hel, zô angstaanjaogend was 't tijdes zô 'n bommerdement. Mense liepe rond as brandende fakkels azze ze deur van die fosfergrenaote wazze geraokt. Ze wazze reddelôos verlore, ten dôje opgeschreve, want 't was nie te blusse, dà spul.

Ontslag

Nae d'n oorlog kwam d'r volop waarek. De lôône gonge omhông en de schepe kreges betere akkemedasies. De verblijves kreges zôôwaer elektrisch licht. Voorheen was 'r zô mor hier of daer 'n hoeksie in 't schip afgeschaaie mè wà planke, 'n petrolielamp en 'n kolekachel en daer mos ie mè mekaor huize. Een hut aan dek was pure luxe, die kwam ie dus nie tege. De bakkeschippers stinge zonder êênige vurrem van beschutting hêel d'n dag in weer en wind en onderin was 'n hoksie waer ze amper op d'r hurreke op 'n peurtie d'r praksie konne koke en in die benaauwdhaaid mosse ze ok de nacht deurbrenges. Wat 'n mensonwaerdige tije wazze dat toch aailijk, hee!

Aan 't end van de jaere 40 kwam d'r 'n deurbraok in 't arrebaaidspetrông, we mogges voortaan al op vrijdagaevend naer huis. Je wis gewoon nie wà je overkwam. Een vrije zaeterdag, daer hà je tò dan toe ommers allêên mor van kanne drôôme. De zeun van visboer Den Bok die kreeg op 'n gegeve mement de zak omdat ie 't vrijdassaeves dors te besteke om te zegge: “ 't Is tije, we stoppes d'r mee!” Met de hullep van Herreman van der Es, die vertrouwesman was op dat waarek, wier 't ontslag naederhand gelukkig ongedaen gemaakt, mor de baosies die vonge 't aailijk mor niks.

Hêel aareg

As achterman is Daon meer as êêns waarekzaam gewist op de Nibao 14. Dà was 'n fijne baggermeule. 'n Goejen achterman kon overaal aan de slag en zôôdoende veraanderde die nogal is van baos. Hij het bekant op aalle kenaole van de Zoijerzêe ('t was toe allang IJsselmeer!) gebaggerd. In 1953, met de waotersnôôd, was Daon zôô ziek, dat ie de moterfiets van z'n zeun nie êêns vaailig uit de schuur gereeje kreeg. Van pure ellende is tie mor op zolder gaon zitte, met d'n hond naest 'm, trewaail de moterfiets tò z'n grôôte verdriet onder 't opkommend waoter verdween. Dat het ie toe netuurlijk wel hêel aareg gevonge, dat snap ie zeker wel...

(Wordt vervollegd)

Kaorel en Huib

P.S. 't Aalderleste nieuws, zôôas de stambôôm van de familie De Wit, Van Hoek en ok nog die van Groenewege en Hofman (Baon-Hofman), is te vinge op de website van de verêêniging: www.historie-sliedrecht.nl